

POSKYTOVÁNÍ DARŮ A DOTACÍ Z ROZPOČTU OBCÍ A MĚST

PO NOVELE OBECNÍHO ZŘÍZENÍ OD 1. LEDNA 2024

JUDr. PhDr. Petr Kolář, Ph.D.
2024

Pravomoci zastupitelstva obce

Zastupitelstvo = nejvyšší orgán obce – „rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce“ (§ 84 odst. 1)

Druhy pravomocí:

1. Pravomoci vyhrazené zákonem

- zejména § 84 odst. 2, 3, 5, § 85
- sankce absolutní neplatnosti právních jednání

2. Pravomoci vyhrazené rozhodnutím zastupitelstva (§ 84 odst. 4)

- *pouze v rámci samostatné působnosti*
- s výjimkou pravomocí vyhrazených radě obce (§ 102 odst. 2 OZř)
- sankce relativní neplatnosti právních jednání

3. Pravomoc zrušit usnesení rady, které starosta považuje za nesprávné

- včetně vyhrazených pravomocí rady obce
- může rozhodnutí rady pouze zrušit – nikoliv nahradit rozhodnutím vlastním

Vybrané majetkové vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce (§ 85)

- Zastupitelstvu je dále **vyhrazeno** rozhodování o těchto právních jednáních:
 - a) nabytí a převod **hmotných nemovitých věcí** (...) s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
 - b) poskytování **věcných a peněžitých darů** nad **100 000 Kč** fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
 - c) poskytování **dotací a návratných finančních výpomocí** nad **250 000 Kč** v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí
 - f) **vzdání se práva a prominutí dluhu** vyšší než **100 000 Kč**,
 - h) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
 - i) postoupení pohledávky vyšší než **100 000 Kč**,
 - j) uzavření smlouvy **o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky**, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, **o přistoupení k závazku** a smlouvy o společnosti,
 - m) **nabytí a převod práva stavby** a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví obce,
 - n) **zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví obce nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby obcí v dražbě (...)**; tuto pravomoc může zastupitelstvo obce zcela nebo zčásti svěřit radě obce nebo starostovi.

Obce a města kde je zřízena rada

Rada obce:

- výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti
- **je odpovědna zastupitelstvu**
- zastupitelstvo může radě ukládat úkoly (§ 102 odst. 1)

Druhy pravomocí:

1. Pravomoci vyhrazené radě obce (§ 102 odst. 2)

- nemůže si je vyhradit zastupitelstvo
- jsou nedelegovatelné na žádný jiný orgán

2. Zbytková klausule (§ 102 odst. 3)

- „*rada se stará o vše ostatní*“
- zastupitelstvo si může vyhradit rozhodování o nich!!!
- **pravomoci je možné delegovat**
 - rada obce může tyto pravomoci **zcela nebo zčásti** svěřit **starostovi nebo obecnímu úřadu**;
 - rada obce může svěřit obecní policii zcela nebo zčásti rozhodování o právních jednáních souvisejících s činností obecní policie
 - **starosta rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce** (§103 odst. 4 písm. g)

Obce, kde není zřízena rada

- **Pravomoci zastupitelstva:**

- a) **zákonem vyhrazené pravomoci zastupitelstva** (§ 84 + 85 Ozř)

- b) další zákonem vyhrazené pravomoci** (§ 102 odst. 4)

- obec jako jediný společník obchodní společnosti
 - vydávání nařízení obce
 - rozdělení pravomocí obecního úřadu
 - stanovení počtu zaměstnanců obce a org. složek
 - přezkum opatření přijatých obecním úřadem a komisemi v samostatné působnosti
 - schvalovat účetní závěrku příspěvkové organizace

- c) **pravomoci, které si zastupitelstvo samo vyhradí** (§ 84 odst.4)

- **Pravomoc starosty = vše ostatní**

Poskytování dotací a darů

- Zastupitelstvu obce **je vyhrazeno:**

- poskytování věcných nebo peněžitých **darů** v hodnotě nad 100.000,- Kč v jednom kalendářním roce,
- poskytování **dotací** a návratných finančních výpomocí nad 250.000,- Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí,

Od 1. 1. 2024: „...nejedná-li se o návratné finanční výpomoci příspěvkovým organizacím zřízeným obcí nebo o dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi“

- § 2055 OZ - **darovací smlouvou** dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.
- § 10a zákona č. 250/2000 Sb.:
 - **dotace** = peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu obce právnické nebo fyzické osobě na **stanovený účel**
 - **návratná finanční výpomoc** = peněžní prostředky poskytnuté bezúročně z rozpočtu (obce) právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, které je jejich příjemce povinen vrátit do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě,

Dar a darovací smlouva

- § 2055 OZ: *Darovací smlouvou dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.*
 - **dobrovolnost + bezúplatnost:** nemůže tedy jít o plnění jakékoli právní povinnosti!!!
 - kdo druhému **dar jen slíbí, není zavázán darovat**, ale ten, kdo slib obdržel, má právo, aby mu slibující nahradil náklady účelně vynaložené v očekávání daru.
- *reálná darovací smlouva* - při uzavření dochází zároveň k předání předmětu daru
- *konsenzuální darovací smlouva* - dárce se zavazuje, že dar do vlastnictví obdarovaného teprve převede
 - **např. přijetím příkazu nebo splněním určité podmínky odkládací nebo rozvazovací**– nesmí však jít o majetkovou protislužbu dárce.
 - nepřihlíží se k podmínkám nemožným, přičítám se dobrým mravům nebo narušujícím veřejný pořádek
- Odvolání daru:
 - *upadne-li dárce po darování do takové nouze*, že nemá ani na nutnou výživu vlastní nebo nutnou výživu osoby, k jejíž výživě je podle zákona povinen
 - *ublížil-li obdarovaný dárce* úmyslně nebo z hrubé nedbalosti tak, že zjevně porušil dobré mravy - za nevděk vůči dárce se považuje také zjevné porušení dobrých mravů vůči osobě obdarovanému blízké.
 - **Nevděk činí obdarovaného co do jeho osoby nepoctivým držitelem.**

Poskytování dotací

Závazná úprava § 10a – 10d zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- **Tři přípustné formy dotace:**
- A) dotace na účel určený poskytovatelem **v programu**
 - povinnost zveřejnit dotační program min. 30 dnů před lhůtou pro podání žádostí na el. úř. desce (po dobu 90 dnů)
- B) Dotace na jiný účel určený žadatelem **v žádosti**
 - **Povinné náležitosti žádosti:**
 - jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště žadatele (event. IČ a sídlo)
 - požadovanou částku
 - **účel**, na který žadatel chce dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít,
 - **dobu, v níž má být dosaženo účelu**
 - odůvodnění žádosti,
 - je-li žadatel o dotaci právnickou osobou též údaje o skutečném majiteli
- C) Dotace na účel stanovený **zvláštním právním předpisem**
- **na dotaci není právní nárok!!!**
- **nevyhoví-li poskytovatel žádosti**, sdělí bez zbytečného odkladu žadateli, že jeho žádosti nebylo vyhověno **a důvod** nevyhovění žádosti

Poskytování dotací

Závazná úprava § 10a – 10d zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- **smlouva o poskytnutí dotace = veřejnoprávní smlouva**
- nad 50 tis. Kč – povinnost zveřejnit text smlouvy na el. úřední desce po dobu 3 let
- povinné náležitosti:
 - jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště (resp. sídlo, IČ)
 - číslo bankovního účtu poskytovatele a příjemce dotace nebo způsob, jakým budou prostředky poskytnuty,
 - poskytovanou částku (u dotace, která není poskytována jednorázově, výši jednotlivých částek nebo způsob jejich stanovení a termíny jejich poskytnutí)
 - účel, na který jsou poskytované peněžní prostředky určeny,
 - dobu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
 - podmínky, které je příjemce povinen při použití peněžních prostředků splnit,
 - dobu pro předložení finančního vypořádání dotace
- ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace lze vymežit podmínky, jejichž porušení bude považováno za méně závažné, za které se uloží odvod za porušení rozpočtové kázně nižší, než odpovídá výši neoprávněně použitých nebo zadržovaných peněžních prostředků
- ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace může poskytovatel stanovit výdaje nebo náklady, jejichž výše nemusí být prokazována a které budou vyúčtovány paušální částkou

Poskytování dotací

Závazná úprava § 10a – 10d zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- porušením rozpočtové kázně je **každé neoprávněné použití dotace** z rozpočtu obce
- ten, kdo porušil rozpočtovou kázeň, je **povinen provést odvod** za porušení rozpočtové kázně do rozpočtu obce
- územní samosprávný celek nebo svazek obcí se dopustí **správního deliktu** tím, že:
 - nezveřejní program poskytování dotací
 - nezveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci včetně dodatků
 - za takový správní delikt lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč
- spory z právních poměrů při poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci rozhoduje podle správního řádu (...) **krajský úřad v přenesené působnosti**, je-li smluvní stranou obec nebo svazek obcí
- Ministerstvo financí plní úkoly nadřízeného správního orgánu krajských úřadů

**Děkuji
za
pozornost !!!**

petr.kolar@vsci.cz

